

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/10/2024
Identifikačné číslo spisu: 5120212298
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:5120212298.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ F. N., narodenej XX. Q. XXXX, F. - R. XXX, 2/ V. N., narodeného XX. H. XXXX, F. - R. XX, 3/ B. N., narodeného XX. H. XXXX, F. - R. XXX, 4/ P. N., narodeného XX. XXXX, F. - R. XXX, 5/ Q. R., narodeného XX. B. XXXX, F. XXX, 6/ F. R., narodenej XX. N. XXXX, F. XXX, 7/ Q. R., narodeného XX. F. XXXX, F. XXX, 8/ M. M., narodenej XX. Q. XXXX, D. XXX, M. T., 9/ Q. N., narodeného XX. V. XXXX, D., R. XXXX/XX, XX/ K. K., narodenej XX. Q. XXXX, F. - R. XX a XX/ H. N., narodeného XX. Y. XXXX, F. - R. XXX, zastúpených advokátkou JUDr. Janou Ftorkovou, Žilina, Vojtecha Spanyola 8343/1A, proti žalovanému Z. K., narodenému XX. XXXX, F. - R. XXX, zastúpenému advokátskou kanceláriou JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s r. o., Považská Bystrica, Šoltésovej 346/1, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 46C/89/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. januára 2023 sp. zn. 11Co/73/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobcom 1/ až 11/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. januára 2022 sp. zn. 49C/86/2020 určil, že do dedičstva po P. N., narodenom XX. Y. XXXX, naposledy bytom F. XX, zomrelom dňa XX. XXXX, patria nehnuteľnosti v obci Divina, okres Žilina, v katastrálnom území F. parc. č. E., orná pôda o výmere 484 m², parc. č. E., zastavaná plocha a nádvorie o výmere 337 m² a parc. č. E., zastavaná plocha a nádvorie o výmere 18 m², v spoluvlastníckom podiele 1/3-ina, evidované Okresným úradom Žilina, katastrálnym odborom v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva (ďalej "LV") č. XXXX a žalobcom 1/ až 12/ priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100

%.

1.1. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, § 132 ods. 1, § 133 ods. 1, § 134 ods. 1 až ods. 4 a § 460 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len OZ"), § 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „CSP"), § 70 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon") a § 7 ods. 5 a ods. 7 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č 180/1995 Z. z.") a dospel k záveru, že žalobcovia 1/ až 12/ preukázali, že ich právny predchodca P. narodený XX. Y. XXXX, bol v čase smrti vlastníkom celej predmetnej nehnuteľnosti a nielen jej dvoch tretín, ktoré prešli na jeho právnych nástupcov dedením, neskôr na žalobkyňu 1/. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcom 1/ až 12/ voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.2. Súd prvej inštancie prvotne určil existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (§ 137 písm. c) CSP), lebo rozsudkom sa odstráni spor strán o evidovanom a právnom stave a rozhodne sa medzi nimi o vlastníctve predmetných nehnuteľností. V tejto súvislosti poukázal na závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd" alebo „dovolačí súd") v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/56/2003, že zákon č. 180/1995 Z. z. počíta s možnosťou domáhať sa zmeny údajov schváleného registra katastra nehnuteľností v prípade, ak došlo k nesprávnemu prešetreniu vlastníckeho práva pri zostavovaní a schvaľovaní registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP).

1.3. K procesnej obrane žalovaného, že existuje konštitutívne rozhodnutie vydané v rámci ROEP- u, poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2020 sp. zn. 7Cdo/291/2019, v ktorom sa súd vyjadruje v odseku 2.6 aj k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd") sp. zn. I. ÚS 549/2018 a uvádza v ňom, že „Rozhodnutie o schválení ROEP v zásade nezakladá účinky tak „prejudiciality", ako aj „viazanosti súdu inými rozhodnutiami" (§ 193 a § 194 CSP), a to jednak z dôvodu (iba) deklaratívneho charakteru verejnej listiny, ktorou je Rozhodnutie o schválení ROEP a jednak z dôvodu priamo zákonom predpokladanej možnosti „práva na začatie konania podľa osobitného predpisu" podľa § 137 CSP v prípade, ak dotknutá osoba s obsahom verejnej listiny nesúhlasí." Podľa súdu naliehavý právny záujem na podanej žalobe vyplýva aj z ustanovenia § 70 katastrálneho zákona, v zmysle ktorého sa údaje katastra nehnuteľností považujú za hodnoverné, kým sa nepreukáže opak. Je preto zrejme, že práve určovacia žaloba je nástrojom na odstránenie spornosti o údajoch v katastri nehnuteľností a na uvedenom nič nemení skutočnosť, že ide o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam pred konaním o schválení projektu obnovenej evidencie pozemkov.

1.4. Z rozsudku Okresného súdu Žilina z 21. júna 1982 sp. zn. 6C/326/1982 vo veci žalobcu P. bytom F. - R. XX proti žalovaným 1/ Q. A. a 2/ V. A. ako neznámym vlastníkom a žalovanému 3/ J. K., bytom F. - R. XX, ktorým bolo určené, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti v PK vo vl. č. XX pod p. č. XXX, ktorá je totožná s EN SG v Žiline s p. č. XXXX - roľa o výmere 1267 m², mal konajúci súd za preukázané, že právny predchodca žalobcov bol už v roku 1982 dobromyseľným držiteľom tejto nehnuteľnosti viac ako 50 rokov a že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam nadobudol vydržaním podľa ustanovenia § 134 OZ. Predmetnú nehnuteľnosť žalobca získal reálnou delbou pred viac ako 50 rokmi, ktorá však nebola zaznamenaná v pozemkovej knihe, lebo dvaja pozemnoknižní vlastníci boli na neznámom mieste. Súd prvej inštancie poukázal aj na uznesenie Okresného súdu Žilina zo 16. novembra 2016 sp. zn. 6C/326/1982, ktorým bola opravená zrejme nesprávne vyrokovanosť rozsudku, v ktorom bolo namiesto par. č. XXXX. uvedené nesprávne parc. č. XXXX. Zbral do úvahy, že žalobkyňa 2/ požiadala o zmenu zápisu v katastri nehnuteľností podľa tohto rozsudku a že Okresný úrad Žilina, katastrálny odbor, jej listom z 12. júla 2018 oznámil, že tento rozsudok nie je možné zapísať do katastra nehnuteľnosti, pretože nevychádza z údajov katastra nehnuteľností.

1.5. Z darovacej zmluvy z 27. júla 1982 uzavretej medzi P. N., narodeným XX. Y. XXXX, ako darcom

a P. N., narodeným XX. mája XXXX, ako obdarovaným, prvoinštančný súd zistil, ako darca vyhlásil, že je na základe rozsudku Okresného súdu Žilina z 21. júna 1982 sp. zn. 6C/326/1982 výlučným vlastníkom nehnuteľnosti v katastrálnom území F., ktorá je zapísaná vo vložke č. 22 ako parc. č. XXX, ktorá je totožná s nehnuteľnosťou zapísanou v EN SG Žilina s parc. č. XXXX, roľa o výmere 1 287 m². Geometrickým plánom, ktorý tvorí súčasť zmluvy, bola predmetná nehnuteľnosť parc. č. XXXX rozdelená na parcelu č. XXXX/X, roľu o výmere 890 m² a parcelu č. XXXX/X, stavebný pozemok o výmere 397 m², spolu 1287 m², čo je výmera, o akej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 6C/326/1982. Súd prvej inštalácie poukázal i na geometrický plán vyhotovený Ing. K. 26. augusta 1981 č. 241-8-460-08-81, ktorým bola pôvodná nehnuteľnosť parcelné č. XXXX o výmere 1287 m² rozdelená na parcelu č. XXXX/X, roľu o výmere 890 m² a parcelu č. XXXX/X, stavebný pozemok o výmere 397 m², t. j. spolu 1 287 m² a na geometrický plán vyhotovený D. A. z 26. mája 2003 č. 1-93/2003, overený Ing. V. K. 28. mája 2003 a úradne overený 30. mája 2003, z ktorého vyplýva, že z parcely č. 661 zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. 22 bola odčlenená parcela č. 3100, roľa o výmere 484 m², parcela č. 3101/2, o výmere 18 m², parcela č. XXXX/X, roľa o výmere 337 m², parcela č. XXXX/X, zastavaná plocha o výmere 260 m² a parcela č. XXXX/X, zastavaná plocha o výmere 148 m². Z predložených listín mal súd prvej inštalácie preukázané zmeny v zápisoch v pozemkovej knihe a evidencii nehnuteľností týkajúcich sa parcely č. XXXX zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. 22 ako parcela č. XXX a za nesporné, že parcela odčlenená ako stavebný pozemok pri prevode tejto nehnuteľnosti P. narodeným v roku XXXX, darovacou zmluvou na syna P. N., narodeného XX. mája XXXX, v roku 1982, je vo výlučnom vlastníctve žalobkyne 1/, manželky P. N., narodeného XX. mája XXXX, má výmeru 408 m², a je zapísaný na liste vlastníctva katastra nehnuteľností č. XXXX a zostávajúca časť pôvodnej parcely č. XXXX je zapísaná liste vlastníctva katastra nehnuteľností č. XXXX ako podielové spoluvlastníctvo žalobkyne 2/ a žalovaného a je predmetom daného sporu.

1.6. Súd prvej inštalácie obranu žalovaného, že jeho právny predchodca J. K. mu daroval spoluvlastnícky podiel 1/3-iny na predmetných nehnuteľnostiach, ktoré nadobudol v dobrej viere, že ich získava od vlastníka nebral do úvahy, keďže mal za jednoznačne preukázané, že právny predchodca žalovaného J. K. v konaniach Okresného súdu Žilina v konaní sp. zn. 6C/326/1982 a sp. zn. 7C/430/1976 a v konaní o obnove evidencie pozemkov, vyhlásil, že výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti je práve právny predchodca žalobcov P. V konaní o obnove evidencie pozemkov podľa zákona č. 180/1995 Z. z. to uviedol v čestnom prehlásení zo 04. júna 2003. Podľa súdu právny predchodca žalovaného teda nemohol byť dobromyseľným držiteľom alebo vlastníkom predmetného spoluvlastníckeho podielu nehnuteľnosti. Užívanie nehnuteľnosti žalovanou 1/ a platenia dane z nehnuteľnosti mal preukázané potvrdením obce Divina, výzvou žalovaného z 25. januára 2018, žalobkyňi 1/ na zaplatenie náhrady za užívanie celej nehnuteľnosti evidovanej na liste vlastníctva katastra nehnuteľností č. XXXX. Súd prvej inštalácie uznesením z 22. augusta 2023 č. k. 46C/89/2020-338 po zistení, že pôvodná žalobkyňa V. N. zomrela XX. F. XXXX, rozhodol, že v konaní bude pokračovať namiesto nej s jej dedičom ako právnym nástupcom, v pôvodnom konaní označeným ako žalobca 12/ H. N., narodeným XX. Y. XXXX (teraz žalobcom 11/).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštalácie „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 30. januára 2023 sp. zn. 11Co/73/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštalácie, spolu s opravným uznesením, a žalobcom 1/ až 12/ oprávneným spoločne a nerozdielne priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštalácie odôvodnil jeho vecnou správnosťou, v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Mal za to, že súd prvej inštalácie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosť rozhodnú pre posúdenie sporu a rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia na charakter rozhodnutia Okresného úradu Žilina, pozemkového a lesného odboru z 29. apríla 2016 č. k. OU-ZA-W.-XXXX/XXXXXX-XXX/Máj, doplnil, že toto nie je rozhodnutím o schválení ROEP Divina, ale ide o rozhodnutie podľa ustanovenia § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z., ktorým bolo potvrdené vlastníctvo žalobkyne 1/ F.j k pozemkom vedených v CKN ako parc. č. XXXX, parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X v 2/3-inách nadobudnutých vydržaním dňom 01. januára 1993, a že z tohto rozhodnutia vyplýva, že vlastnícky

tretinový podiel žalovaného o veľkosti 1/3 bol zachovaný, nakoľko dotknutý vlastník pôvodnej parcely registra E katastra nehnuteľností č. XXX/XX, žalovaný, nesúhlasil s vydržaním jeho spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/3-iny z celku. Uvedené rozhodnutie potom jednoznačne nemá právne následky pre žalovaného, keďže deklaruje vydržanie spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 2/3-iny žalobkyňou 1/. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so právnymi závermi súdu prvej inštancie o povahe rozhodnutia o schválení diela ROEP Divina; o tom, či rozhodnutie o schválení ROEP je konštitutívnym rozhodnutím zakladajúcim originárne nadobudnutie vlastníctva zhodne poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu z 15. decembra 2020 sp. zn. 7Cdo/291/2019, v ktorom je uvedený záver o deklaratórnom charaktere rozhodnutia o schválení ROEP. Zdôraznil, že predmetom konania nie sú pozemkové úpravy v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a preto argumentácia žalovaného vychádzajúca z ustanovení § 6 a § 42c zákona č. 330/1991 Zb. nezodpovedá povahe prejednávaného sporu. Pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. na rozdiel od ROEP, zahŕňajú najmä zistenia a nové usporiadanie vlastníckych a užívacích vzťahov a súvisiacich iných vecných práv v obvode pozemkových úprav a nové rozdelenie pozemkov (scelenie, oddelenie alebo iné úpravy), technické, biologické, ekologické, ekonomické a právne opatrenia súvisiace s novým usporiadaním pozemkov.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku ďalej uviedol, že vo veci nemožno vychádzať z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 151/2016, na ktorý poukázal žalovaný, pretože v tomto prípade žalovaný nadobudol vlastnícke právo k predmetnému spoluvlastníckemu podielu na veci darovacou zmluvou od otca J. ktorý jednoznačne vedel, že nie je vlastníkom predmetného spoluvlastníckeho podielu, čo vyplynulo z odôvodnenia napadnutého rozsudku (bod 30. odôvodnenia), a aj z toho, že akceptoval užívanie predmetných nehnuteľností žalobcami aj v čase, keď ich daroval žalovanému a vedel, že vlastníctva k predmetnému vlastníckemu podielu na pozemku sa domáha žalobkyňa 1/. K námietke žalovaného zopakovanej v odvolacom konaní, že právny predchodca žalobcov nespĺnil podmienky stanovené pre vydržanie vlastníckeho práva k pozemkom, odvolací súd s poukazom na odôvodnenie rozhodnutia Okresného súdu Žilina č. k. 6C/326/82-5 uviedol, že žalovaný v spore účinne nepoprel skutkové tvrdenia žalobcov o nadobudnutí vlastníckeho práva k predmetným pozemkom právnym predchodcom žalobcov a túto jeho argumentáciu vyhodnotil ako neprípustnú novotu v odvolacom konaní. Ak ďalej žalovaný v odvolacom konaní argumentoval tým, že žalobkyňa 2/ nadobudla vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu vo veľkosti 2/3 na predmetných pozemkoch na základe uznania vydržania týchto spoluvlastníckych podielov v konaní o ROEP a uvedené je v rozpore s tým, že predmetné pozemky mal v celosti nadobudnúť jej právny predchodca, odvolací súd poukázal na to, že predmetom konania je iba spoluvlastnícky podiel 1/3 na predmetných pozemkoch a 2/3 inový spoluvlastnícky podiel, ktorého vlastníčkou je žalobkyňa 1/, nie je predmetom tohto konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. d) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť podľa ustanovenia § 449 ods. 1 CSP a § 450 CSP vrátiť vec odvolaciemu súdu na nové konanie a rozhodnutie. Dôvod prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. d) CSP odôvodnil tým, že v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k procesnej vade, a to porušeniu ustanovenia § 230 CSP, ktorý stanovuje, že ak sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať o nej znova. Poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Žilina z 21. júna 1982 sp. zn. 6C/326/1982 o určení vlastníctva k nehnuteľnosti zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. 22 pod p. č. 661, ktorá je totožná s EN Strediska geodézie s parc. č. XXXX, roľou o výmere 1 267 m² a na to, že v konaní ROEP Okresný úrad Žilina, pozemkový a lesný odbor rozhodnutím z 29. apríla 2016 č. k. OU ZA-W.-XXXX/XXXXXX-XXX/V. rozhodol o potvrdení vydržania 2/3 podielu na predmetných nehnuteľnostiach pre F.

3.1. Nesprávne právne posúdenie otázky, či rozhodnutie Okresného úradu Žilina, pozemkového a lesného odboru z 29. apríla 2016 č. OU-ZA-W je konštitutívnym rozhodnutím, ktorým bolo žalovanému potvrdené vlastníctvo podielu 1/3, ktoré nadobudol od svojho otca titulom darovania, teda či rozhodnutie vydané podľa ustanovenia § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. je konštitutívnym rozhodnutím, ktoré zakladá nový vlastnícky vzťah k pozemkom v ňom uvedeným, ktorá je dovolacím súdom

posudzovaná rozdielne, žalovaný označil ako dovolací dôvod uplatnený podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu o účinkoch rozhodnutia o schválení ROEP v bode 12. a 14. odôvodnenia rozsudku, že zo samotného účelu ROEP nemožno vyvodíť, že by nebolo možné domáhať sa určenia vlastníckeho práva podľa ustanovenia § 126 OZ k pozemkom, ktoré boli predmetom ROEP, ak sa niekto domnieva, že je ich vlastníkom. Tento výklad odvolacieho súdu považoval za nesprávny, pretože podľa neho takéto rozhodnutie je konštitutívne a zakladá nové vlastnícke práva. Zopakoval, že rozhodnutím Okresného úradu Žilina, pozemkového a lesného odboru z 29. apríla 2016 č. OU-ZA-PLO-XXXX/XXXXXX-XXX/Máj bolo potvrdené žalobkyni 1/ F. podielové spoluvlastníctvo nehnuteľnosti KNC parc. č. XXXX, parc. č. XXXX a parc. č. XXXX/X katastrálneho územia F. vydržaním dňom 01. januára 1993 v podiele 2/3 a zároveň bolo potvrdené, že spoluvlastnícky 1/3-inový podiel týchto nehnuteľností ostáva zachovaný žalovanému. Poukázal na uznesenia ústavného súdu z 15. apríla 2011 sp. zn. IV. ÚS 155/11, 03. mája 2017 sp. zn. I. ÚS 151/2016, 16. marca 2016 sp. zn. I. ÚS 549/2015, 20. decembra 2017 sp. zn. I. ÚS 460/2017 a rozsudok najvyššieho súdu z 29. apríla 2020 sp. zn. 4Cdo/142/2019 a 19. júla 2012 sp. zn. 5Sžf/65/2011. Uvedené rozhodnutie žalovaný považuje za rozhodnutie o schválení projektu ROEP a teda za konštitutívne, ktoré zakladá nové vlastnícke práva. Skúmanie právnych vzťahov k predmetným nehnuteľnostiam pred právoplatnosťou tohto rozhodnutia je preto neprípustné a nápravu by bolo možné dosiahnuť len správnu žalobou. Dovolateľ ďalej namietal, že súd prvej inštancie nekriticky prevzal pri rozhodovaní rozsudok Okresného súdu Žilina z 21. júna 1982 sp. zn. 6C/326/1982 a neprihliadol na konštantnú súdnu prax reprezentovanú rozhodnutiami najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/283/2009, 4Cdo 361/2012, 5Cdo/49/2010, 3Cdo/97/2009 a 3Cdo 7/2010, v ktorých najvyšší súd uvádza, že súčasťou všetkých okolností pri vydržaní vlastníckeho práva, na ktoré je treba brať zreteľ sú aj ťažiskové právne formy. Podľa rozhodnutia dovolacieho súdu z 27. januára 2015 sp. zn. 4Cdo/361/2012 oprávneným držiteľom nehnuteľností, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľným o tom, že je vlastníkom, nemôže byť ten, kto do držby vstúpil na základe zmluvy, ktorá nebola za účinnosti Stredného občianskeho zákonníka uzatvorená písomne.

3.2. Podľa žalovaného však základnou otázkou, ktorú mali nižšie súdy riešiť bola právna úprava pozemkových úprav v spojení s určovacou žalobou. K tomu uviedol, že pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. sú rekonštrukciou vlastníctva pozemkov a aj ústavný súd v rozhodnutí z 30. mája 2001 sp. zn. PL. ÚS 17/00 a Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí z 27. mája 1998 sp. zn. PL. ÚS 34/97 pripodobnili tieto pozemkové úpravy k hromadnej dobrovoľnej zmene vlastníckych práv dotknutých vlastníkov. Súd prvej inštancie nesprávne vyložil ustanovenie § 42c zákona č. 330/1991 Zb. Podľa žalovaného z názoru o konštitutívnom charaktere rozhodnutia správneho orgánu o schválení pozemkových úprav a originárnom nadobudnutí vlastníckeho práva v rámci pozemkových úprav podľa zákona č. 330/1991 Z. z. vychádza rozsudok Krajského súdu v Trnave z 26. februára 2019 sp. zn. 25Co/134/2018, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 25. apríla 2018 sp. zn. 5Co/344/2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 17. januára 2019 sp. zn. 16Co/494/2016 ako aj rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky (28Cdo/2307/2015, 28Cdo/2521/2017).

4. Žalobcovia navrhli dovolanie ako neprípustné odmietnuť, príp. ako nedôvodné zamietnuť. Namietanie prekážky res iudicatae je novotou, ktorá nie je prípustná v dovolacom konaní. V aktuálnom konaní nejde o konanie tých istých účastníkov, rovnaký predmet konania, ani o rovnaké skutkové okolnosti ako v konaní Okresného súdu v Žiline vedenom pod sp. zn. 6C/326/1982. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP poukázali na to, že žalovaný neuviedol žiadnu právnu otázku, ktorá by bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne, nekonkretizoval určitým spôsobom rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne. Uviedli, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom ako ho zistil odvolací súd, preto dovolanie nie je prostriedok určený na prehodnotenie vykonaných dôkazov. Poznamenali, že žalovaným uvádzané rozhodnutia najvyššieho súdu (4Cdo/142/2019, 5Sžf/65/2011, 4Cdo/283/2009, 4Cdo361/2012, 5Cdo/49/2010, 3Cdo/97/2009) neriešia právnu otázku charakteru rozhodnutia o schválení projektu ROEP.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v

súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej CSP. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku uvádzanej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Ťažisko dovolacej argumentácie vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. d) CSP spočíva v tvrdení, že súd rozhodol napriek tomu, že mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 230 CSP).

13. Jednou z podmienok konania je rešpektovanie právneho princípu ne bis in idem (nie dvakrát o tej istej veci) a prejednaní a rozhodnutiu o veci nesmie brániť prekážka veci právoplatne rozhodnutej (res iudicatae). O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Predmet konania je rovnaký, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je

žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie (uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júna 2016 sp. zn. 3Cdo/97/2014, sp. zn. 5Cdo/120/2009 z 13. októbra 2009).

14. Žalovaný poukazoval na skoršie rozhodnutie Okresného súdu v Žiline z 21. júna 1982 sp. zn. 6C/326/1982, ktorým bolo na návrh žalobcu P., bytom F. proti žalovaným 1/ Q. a 2/ V. ako neznámym vlastníkom a žalovanému 3/ J., bytom F. určené, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti v W. vo vl. č. 22 pod p. č. 661, ktorá je totožná s EN SG v D. s p. č. 1367 - roľa o výmere 1267 m². V aktuálnej veci sa žalobcovia ako právni nástupcovia P. N. domáhajú určenia vlastníckeho práva k podielu na tejto nehnuteľnosti proti inému žalovanému a za iných skutkových okolností ako boli zistené pri rozhodovaní súdu v roku 1982.

15. Ani rozhodnutie Okresného úradu Žilina, pozemkového a lesného odboru z 29. apríla 2016 č. OU-ZA-PLO-XXXX/XXXXXXXX-XXX/Máj, ktorým bolo podľa ustanovenia § 11 ods. 1, ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. potvrdené, že F. N. nadobudla 01. januára 1993 vydržaním vlastníctvo v podiele 2/3 k pozemkom v katastrálnom území F. zapísané v katastri nehnuteľností ako KN-C parc. č. XXXX, parc. č. XXXX a parc. č. XXXX/X, netvorí prekážku rozhodnutej veci, nakoľko ad 1) toto rozhodnutie nie je rozhodnutím o určení vlastníckeho práva a ad 2) toto rozhodnutie sa netýkalo zostávajúceho podielu jednej tretiny týchto nehnuteľností, ktorý je predmetom aktuálneho konania, teda nejde o totožné osoby a ani predmet konania.

16. Z uvedeného vyplýva, že danému konaniu nebránila prekážka res iudicatae a námietka žalovaného, že existuje takáto vada konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. d) CSP je nedôvodná a preto dovolací súd dovolanie žalovaného z tohto dôvodu ako procesne neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

17. Dovolateľ v dovolaní uplatnil aj dovolací dôvod stanovený v § 421 ods. 1 písm. c) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Nevyhnutným predpokladom je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní.

18. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej je rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných názorov, ide teda o otázku, ktorú dovolací súd už riešil, v jej riešení dovolacími senátmi sa však prezentuje nejednotnosť brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxi odvolacieho súdu. Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho povinnosťou konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil, a označením konkrétnych odlišných (aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí odvolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. Dovolací súd je pritom viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne a pri posúdení prípustnosti dovolania môže dovolací súd zohľadňovať aj svoje stanoviská a rozhodnutia, ktoré dovolateľ neoznačil (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 51/2020). Podľa žalovaného v prípade rozhodnutia podľa ustanovenia § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. ide o konštitutívne rozhodnutie, ktoré zakladá vznik nových vlastníckych práv k nehnuteľnostiam. Tento názor odôvodnil ustanovením § 13 ods. 6 zákona č. 330/1991 Zb., podľa ktorého rozhodnutie o schválení projektu pozemkových úprav je konečné, oznamuje sa verejnou vyhláškou a na preskúmanie takéhoto rozhodnutia podľa jeho ustanovenia § 13 ods. 7 možno podať na súde žalobu podľa osobitných

predpisov. Rozhodnutie o schválení ROEP v príslušnom katastri končí schválením projektu, čo znamená rekonštrukciu pozemkového vlastníctva a nové usporiadanie vlastníckych vzťahov, ktoré ústavný súd v rozhodnutí z 30. mája 2001 sp. zn. Pl. ÚS 17/00 a Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí z 27. mája 1998 sp. zn. Pl. ÚS 34/1997 pripodobnili k hromadnej dobrovoľnej zmene vlastníckych práv k dotknutým pozemkom.

19. Za základnú otázku, ktorou sa mali súde podľa dovolateľa zaoberať bolo, či je možné domáhať sa určovacou žalobou na súde práva k nehnuteľnosti zahrnutej do obnovy evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zákona č. 180/1995 Z. z. K tomuto dovolací súd ako prvé uvádza, že predmetom v spore sa otázka pozemkových úprav podľa zákona č. 330//1991 Zb. vôbec neriešila. Odvolací súd správne v bode 12.2. odôvodnenia rozsudku akcentoval, že: „Predmetom tohto konania potom nie sú pozemkové úpravy tak, ako to prezumuje § 1 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva pozemkových úradov v pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, a preto argumentácia žalovaného týkajúca sa § 6 a § 42c zákona č. 330/1991 Zb. nezodpovedá povahe prejednávaného sporu. Pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. (na rozdiel od tzv. konania ROEP) zahŕňajú najmä zistenia a nové usporiadanie vlastníckych a užívateľských vzťahov, ako aj súvisiacich iných vecných práv v obvode pozemkových úprav a nové rozdelenie pozemkov (scelenie, oddelenie alebo iné úpravy), technické, biologické, ekologické, ekonomické a právne opatrenia súvisiace s novým usporiadaním pozemkov“. Preto ani žalovaným namietané nesprávne právne posúdenie dôsledkov úpravy v ustanovení § 42c zákona č. 330/1991 Zb. na možnosť podať určovaciu žalobu nemôže byť právnou otázkou, ktorú má dovolací súd riešiť, nakoľko nie je kľúčová pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolateľ je pritom povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Žalobca považoval za rozhodnutie, ktorým bolo rozhodnuté o nadobudnutí vlastníckeho práva k podielu na predmetných nehnuteľnostiach, rozhodnutie Okresného úradu Žilina, pozemkového a lesného odboru z 29. apríla 2016 č. OU-D., vydané podľa ustanovenia § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 180/1995 Z. z. Toto rozhodnutie nebolo rozhodnutím o pozemkových úpravách podľa zákona č. 330/1991 Zb., a preto nie je dôvod posudzovať ho podľa ustanovení tohto zákona a rozhodnutí, ktoré riešia právne dôsledky rozhodnutí v konaní o pozemkových úpravách.

20. Predmetom dovolacieho prieskumu v prejednávanej veci malo byť, podľa nie celkom jednoznačného vymedzenia dovolateľa, posúdenie charakteru rozhodnutia vydaného podľa ustanovenia § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. a jeho vzťahu k vzniku vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa tohto zákona. Rozdielnosť rozhodovacej praxe podľa neho vyplýva z rozhodnutí dovolacieho súdu z 15. decembra 2020 sp. zn. 7Cdo/291/2019 a z 29. septembra 2015 sp. zn. 4MCdo/12/2014, podľa ktorých rozhodnutie o schválení ROEP nezakladá účinky prejudiciality a ani viazanosti inými rozhodnutiami podľa ustanovenia § 193 a § 194 CSP, keďže podľa zákona č. 180/1995 Z. z. sa vlastníctvo nenadobúdalo, ale sa iba zisťovali dostupné údaje o právnych vzťahoch k pozemkom a na ich základe sa zostavoval register obnovenej evidencie pozemkov a rozhodnutí ústavného súdu z 30. mája 2001 zn. Pl. ÚS 17/00 o užívaní pozemkov v zriadených záhradkárskejších osadách a vyporiadania vlastníctva k nim a Ústavného súdu Českej republiky v rozhodnutí z 27. mája 1998 z. Pl. ÚS 34/1997, podľa ktorých pozemkové úpravy je možné pripodobniť k hromadnej dobrovoľnej zmene vlastníckych práv k dotknutým pozemkom, ktorými sa konštituuju nové vlastnícke vzťahy.

21. K tomu dovolací súd uvádza, že predmetné rozhodnutia, ktoré riešia rôzne právne otázky týkajúce sa úpravy nerovnakých právnych vzťahov podľa rozdielnych zákonov a netýkajú sa rozhodnutia vydaného podľa ustanovenia § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z., nespĺňajú podmienku rozdielnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu o otázke vymedzenej v dovolaní žalobcom, preto nie je daný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Najvyšší súd nemôže svoje rozhodnutie iniciatívne založiť na predpokladoch o tých rozhodnutiach, ktoré by boli k meritu veci priliehavé. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť k posudzovaniu žiadnych, či už procesnoprávných alebo hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili nižšie súde.

22. Pokiaľ žalovaný v dovolaní namieta, že rozhodnutie o schválení projektu ROEP má konštitutívny charakter a zakladá nové vlastnícke vzťahy, tieto námietky smerujú k rozhodnutiu o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov, ktorý je verejnou listinou, na základe ktorej okresný úrad zapíše údaje registra do katastra nehnuteľností, neriešia však otázky významu a záväznosti rozhodnutia vydaného podľa ustanovenia § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. K takémuto rozhodnutiu odvolací súd uviedol, že: „Protiv rozhodnutiu podľa § 11 ods. 8 zák. č. 180/1995 Z. z. (t. j. protiv rozhodnutiu, ktorým bol zamietnutý návrh na potvrdenia nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z.) nemožno podať opravný prostriedok, ani ho preskúmať správnym súdom, avšak tým nie je dotknuté právo navrhovateľa domáhať sa určenia vlastníctva na súde podľa osobitného predpisu, t. j. podľa § 137c Civilného sporového poriadku (porovnaj § 11 ods. 10 citovaného zákona). Rozhodnutie podľa § 11 ods. 1 zákona súčasne podľa § 11 ods. 14 zákona nebráni iným osobám domáhať sa určenia vlastníctva na súde. Vo vzťahu k prejednávánemu sporu odvolací súd opätovne upriamuje pozornosť na to, že žalobkyňa 2/ sa domáhala podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. nadobudnutia dotknutých pozemkov vydržaním, a to v celosti, keď komisia potvrdila menovanej nadobudnutie vlastníctva k týmto pozemkom iba v podiele 2/3-iny z celku, a to vydržaním dňom 01.01.1993, avšak k zvyšnému (v prejednávanom spore) dotknutému spoluvlastníckemu podielu vo veľkosti 1/3-ina z celku jej vlastnícke právo nepotvrdila, nakoľko žalovaný nesúhlasil s vydržaním tohto spoluvlastníckeho podielu, a preto jeho vlastníctvo mu zostalo zachované a bolo zapísané na novovytvorené parcely KN „C“ XXXX, KN „C“ XXXX/X a KN „C“ XXXX/X. Z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že nič potom nebránilo žalobcom domáhať sa určenia, že uvedené nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi.“ Uvedené právne posúdenie možnosti domáhať sa určenia vlastníckeho práva k pozemkom, o ktorých žalobca v konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim tvrdil, že ich nadobudol vydržaním (resp. jeho právny predchodca) podľa ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z., nezodpovedá právnej otázke vymedzenej žalobcom v dovolaní a preto dovolanie žalobcu podľa § 421 ods.1 písm. c) CSP nie je procesne prípustné. Sama polemika reagujúca na závery uvedené v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a kritika postupu odvolacieho súdu pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 CSP v spojení s jeho ustanovením § 432 ods. 2.

23. Dovolací súd podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP odmietol ako neprípustné aj dovolanie podané dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Protiv tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.